

Đaković: Nedopustivo je da se država stavila na stranu Fijata, a ne na stranu radnika

Izvor: N1, 20.07.2017.

Autor: Miona Živić.-

Naslovnom stranom novog nedeljnika NIN nismo želeli da povredimo osećanja žrtava holokausta, već da privučemo pažnju i da prikažemo kakav je odnos države prema investitorima a kakav prema radnicima, i kakav je položaj radnika u Srbiji danas - Fijat je poslužio kao odličan primer, izjavila je novinarka nedeljnika NIN Petrica Đaković.

Na naslovnoj strani novog broja NIN-a prikazana je kapija Aušvica sa natpisom na nemačkom „Rad oslobađa“ i naslovom „Radni logor Srbija“. Ta naslovna strana je naišla na brojne osude - Srpske napredne stranke, poverenice za zaštitu ravnopravnosti, šefova poslaničkih grupa u Skupštini Srbije...

„Zaista nam je jedina namera bila da privučemo pažnju, da govorimo o temi koja je bitna za državu. FIAT je poslužio kao dobar primer te 10-godišnje politike subvencionisanja, i odnosa države prema investitorima i radnicima, a s druge strane želeli smo da ukažemo na položaj radnika u Srbiji“, rekla je Đaković u Danu uživo na N1.

Ona je dodala da ta naslovna strana „jeste provokativna i jaka, i možda ‘na ivici’“, ali da im namera nije bila da povredi bilo koga“.

„NIN je pisao o položaju radnika desetine puta, ali je

očigledno bilo potrebno da napravite ovakvu naslovnu da biste dobili reakciju“, rekla je Đaković.

Novinarka NIN-a rekla je da je još od dolaska Fijata 2008. godine situacija problematična.

„Ugovor se krio od javnosti od početka, a kada je objavljen, veći deo ugovora je i dalje ostao nepoznanica. I ako ga krijete to mora da znači da nešto nije u redu“, ocenila je Đaković. Dodala je da je očigledno da je Fijat dobio velike subvencije. „I ne samo što je dobio subvencije, nego je oslobođen od svih poreza“, rekla je novinarka NIN-a.

Đaković smatra da priča o odlasku Fijata nije nova, da ona provejava već tri godine.

„I teško da možemo da znamo šta će biti konačna odluka Fijata, ali sigurno je da štrajk u toj fabrici nije presudan za njihov odlazak, on može da bude samo jedan od izgovora...Ne znam da li će kompanija imati poslovni interes da ostane u Srbiji kada istekne ugovor o subvencijama ako im Srbija ne ponudi nešto novo“, kaže Đaković.

Dodaje da iako je povećanje zarada radnika Fijata jedan od zahteva, on nije najbitniji.

„Jedan od zahteva je reorganizacija rada, jer oni tvrde da su preopterećeni poslom...Ja se zaoista nadam da će pregovori proteći dobro i da će se postići neki dogovor...Teško je reći koji su motivi i namera Fijata, ali mislim da je odluka o tome da li će otići doneta i pre nego što se štrajk i desio“, rekla je Đaković.

Ona kaže da je, iako je država Srbija vlasnik trećine fabrike FIAT Krajsler automobili, nedopustivo da se „stavila na stranu poslodavca, a ne radnika“. „Država je u početku ćutala i nije reagovala, a onda kada je odreagovala, ona je uradila pogrešne stvari. Ne možete da pozivate radnike da zamrznu štrajk, a da istovremeno ne pozovete vlasnike Fijata i kažete im da moraju da pregovfaraju“, rekla je Đaković.

Buđenje sindikalnog duha?

Na pitanje da li se u Srbiji budi „sindikalni duh“, s obzirom da štrajk u Fijatu nije jedini, Đaković je rekla da to zavisi od toga kako će se pregovori u Fijatu završiti.

„Zavisi od toga kako će se završiti pregovori u Fijatu...Radnici Gorenja su se već dogovorili...Goša je problem koji traje mesecima i ne možete očekivati da radnici Goše reše problem teškog položaja radnika...Za početak treba da se izbore za prava koja imaju po zakonu a onda i da traže veća“, rekla je Đaković.

Ona kaže da je jedan od problema država i njen odnos prema radnicima, a da s druge strane, postoji i taj problem visoke stope nezaposlenosti.

„Kada pogledate neki manji grad, bolje je da neki ljudi primaju i 20 hiljada dinara nego da ne primaju nista...Problem je to što se trenutno reklamiramo kao zemlja jeftine radne snage koju onda poslodavci eksploatišu, i to vas eksploatišu za vaš novac, koji dobijaju iz budžeta...Ako nemate alternativu, onda ćete trpeti i raditi za male pare“, rekla je Đaković.

Ona je ocenila da je povećanje plate u kompaniji Lir od pet posto „kupovina mira“.

„Verujem da je reč o kupovini mira. Neko je odlučio da deluje preventivno. Radi se isto o kompaniji koja je dobila državne subvencije, a moguće da među radnicima tinja neko nezadovoljstvo... Da li je dovoljno pet posto, naravno da nije“, rekla je Đaković.

Ona kaže i da „statistika pokazuje da zarada nije ključna stvar, ona to nigde nije pa ni kod nas“. „Verujem da je od zarada, koliko god mizerna bile, važnije da imate neko dostojanstvo, da radite u uslovima koji treba da postoje za svakog radnika“, rekla je.

Kinezi hoće lakše otpuštanje i veće obaveze za radnike

Izvor: Danas, 20.07.2017.

Autor: Gojko Vlaović.-

Predstavnici kineske kompanije Hestil Srbija, u čijem sastavu posluje smederevska železara, zahtevaju od Vlade Srbije izmenu Zakona o radu to jest pooštavanje njegovih odredbi na uštrb radničkih prava, saznaje Danas u diplomatskim krugovima u Beogradu.

Kako nam je rečeno, u konkretnom slučaju Kinezima nije sporna visina plata radnika u železari niti postoji potreba za njihovim otpuštanjem, već Hestil smatra da menadžment ima pravo da radnike optereti dodatnim radnim obavezama, ali im aktuelni Zakon o radu to ne omogućava. Zbog toga predstavnici Hestila traže od Vlade Srbije da se taj zakon promeni tako što bi omogućio lakše otpuštanje zaposlenih koji ne žele da prihvate dodatne radne norme.

Naš izvor tvrdi da Brisel ne gleda blagonaklono na takve zahteve Hestila jer smatra da bi se na taj način dodatno privilegovao položaj te kompanije koja posluje u Srbiji. Naime, kod određenih krugova u EU postoji sumnja da Hestil dobija razne vidove državne pomoći, od prepuštanja sirovina i metalnih ostataka u direktnom ili posrednom vlasništvu Srbije, do privilegija kada se radi o ceni struje. Sumnja se i da kineska kompanija ne ispunjava druge obaveze prema državi. Takav način pomoći, kada je reč o čeličnoj industriji, zabranjen je i neprihvatljiv u EU i smatra se nelojalnom konkurencijom. Podsećanja radi, Srbija je pod istragom Evropske komisije, zajedno sa još nekoliko zemlja,

zbog uvoza toplo-valjanih čeličnih limova. Prema nedavno objavljenoj informaciji portala Metal Bilten Evropska komisija je izuzela Srbiju iz te istrage. Danas je takođe imao uvid u preliminarni izveštaj Generalnog direktorata za trgovinu Evropske komisije od 17. jula u kome se zaista navodi da je Srbija skinuta sa liste zemalja koje se terete za damping cene odnosno nelojalnu konkurenciju. Ipak, naš izvor tvrdi da još uvek nije reč o zvaničnoj odluci, već da će ona biti doneta na sednici Evropske komisije 7. oktobra. Takođe, od našeg sagovornika saznajemo da iako Srbija, u slučaju da Evropska komisija to potvrdi, od tog datuma više ne bude na antidamping listi Evropske unije, to ne znači i da su otklonjene sumnje u pomoć države Srbije Hestilu.

Željko Veselinović, predsednik Udruženih sindikata Srbije „Sloga“, koja ima podružnicu u Železari Smederevo, kaže za Danas da i u toj sindikalnoj centrali imaju slična saznanja kada je reč o lobiranju da se izmeni Zakon o radu.

- To što sada radi Hestil nije ništa novo na našim prostorima. Podsećanja radi, i kada je 2005. godine Ju es stil kupovao Železaru Smederevo, tražio je izmenu tadašnjeg zakona o radu. Istini za volju taj zakon je bio ma kako loš za radnike, daleko bolja varijanta od aktuelnog zakonskog rešenja. I Hestil i drugi strani poslodavci u Srbiji horski vrše pritisak na Vladu i traže da se i važeći Zakon o radu izmeni kako bi oni dobili dodatne povlastice a radnicima dodatno smanjena prava. To je naravno pogrešno i protivno interesima zaposlenih i Vlada nikako ne bi smela da prihvati takve zahteve ni Hestila niti bilo koga drugog - naglašava naš sagovornik.

Prema njegovim rečima, Hestil želi da se naše radno zakonodavstvo približi poslovnoj logici koja važi u zemljama Azije pa tako i u Kini.

- Hestilu je cilj da menadžmentu zaposleni u Železari Smederevo budu na raspolaganju 24 sata dnevno. Da bi se to ostvarilo potrebno je da izlobiraju za usvajanje zakonskih rešenja koja bi omogućila fleksibilnije oblike zapošljavanja. U tom slučaju bi mogli da zaposle samce koji bi živeli u barakama podignutim na zemljištu fabrike, kako bi im stalno

bili na raspolaganju za dodatno radno angažovanje ako se zaključi da je to potrebno. To je naravno nešto što je u potpunosti neprihvatljivo jer je Železara Hestilu prodana kako bi zaposleni redovno dobijali plate, sačuvali svoja radna mesta a ne da bi se izrabljivali a u slučaju da se tome usprotive, zakonskim rešenjima lako izbacivali sa posla - ističe Veselinović.

On kaže da je Hestil sve češće u žiži interesovanja javnosti zbog povlastica koje želi da obezbedi za sebe.

- Postoje indicije da država i dalje na razne načine pruža pomoć fabrici iako Evropska unija u koju se izvoze proizvodi smederevske železare to smatra nelojalnom konkurencijom i najstrože sankcioniše. Sada pak Hestil opet iz istog razloga želi i izmene Zakona o radu. Sa jedne strane, to je očito isplativo za Hestil ali je loše kako za državu i građane tako i za zaposlene u Železari. Razumljiva je želja Vlade Srbije da sačuva proizvodnju i radna mesta u Železari ali to nikako ne može da se radi na uštrb prava radnika kako Železare tako i svih drugih fabrika u Srbiji. Niti su nam u interesu eventualne sankcije EU zbog nelojalne konkurenciji niti zakon o radu koji bi za radnike bio restriktivniji od postojećeg koji je izuzetno loš - navodi Veselinović.

Privatizacioni savetnik Branko Pavlović takođe ističe da je primetna tendencija stranih poslodavaca da radno zakonodavstvo u Srbiji još više podrede svojim interesima što je kako kaže generalno i pogrešno i veoma loše.

- Namera Hestila je da način funkcionisanja fabrike i odnos menadžmenta i radnika u smederevskoj železari približi onom koji je uobičajen u toj zemlji. To je sasvim drugačiji način funkcionisanja i odnosa nego što je prisutan kod nas i u Evropi uopšte. To što Kinezi žele je neprihvatljivo za naše podneblje. Tačno je da je fabrika u njihovom vlasništvu i to treba poštovati ali mentalitet radnika u Srbiji i Evropi je sasvim drugačiji. Stoga Vlada nikako ne sme da pristane na zahteve Hestila. Nadležni bi trebalo da razgovaraju sa ambasadorom Kine u Beogradu i objasne mu da to što Hestil hoće nije prihvatljivo na ovim prostorima - kaže naš sagovornik.

On ističe da nije samo Hestil taj koji se zalaže za izmenu Zakona o radu već da je to cilj i drugih stranih poslodavaca.

- Veoma često možemo da čujemo slične zahteve Američke privredne komore u Srbiji. Međutim takav način razmišljanja je sasvim pogrešan i kontraproduktivan. Kada je Portugalija svojevremeno dobila novu levičarsku vladu, jedan od njenih prvih poteza je bio da radnike na određeno prime u stalni radni odnos. To je dovelo do toga da su radnici postali produktivniji jer više nisu morali da brinu za svoju egzistenciju. Na taj način je poboljšano i unapređeno i poslovanje kompanija u kojima rade - konstatovao je naš sagovornik.

Inače, povodom naših saznanja zatražili smo komentar od Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja kao i od Hestil Srbija, ali do zaključenja ovog broja Danasa nismo dobili odgovor.

Bez pojašnjenja

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je izjavio da „preostaje da se reši pitanje državne pomoći“ kada je reč o kompaniji Hestil Srbija odnosno smederevskoj železari, čiji je ta kompanija većinski vlasnik. Od resornog Ministarstva privrede smo zatražili pojašnjenje te predsednikove izjave. Upitali smo da li Vučićeva izjava znači da će država Srbija učiniti sve sa svoje strane da opovrgne optužbe da Hestil Srbija dobija državnu pomoć i koristi resurse koji su vlasništvo države, što nije dozvoljeno po pravilima EU kada je reč o trgovini čelikom. Međutim, iz Ministarstva privrede dosad nismo dobili odgovor.

Ristić: Prekid štrajka u

Fijatu je pobeda Vlade nad

radnicima

Izvor: novaekonomija.rs, 20.07.2017.-

Čelnici sindikata kompanije Fijat Krajsler automobili Srbija, predstavnici kragujevačke lokalne samouprave, ekonomisti i Kragujevčani prekid štrajka u toj fabrici automobila različito ocenjuju od toga da su radnici prevareni, da je samo reč o privremenom spuštanju tenzija jer nezadovoljstvo radnika nije nestalo, preko sumnji da iza svega stoji politika, do vere u ishod koji će biti povoljan za grad i celu Srbiju.

„Kao sindikalista osećam prazninu, gorak ukus, očekivao sam više. Zaustavljen je štrajk u koji je bilo uloženo toliko energije radnika, bez čvrstih obećanja Vlade i dogovora o prihvatanju minimuma zahteva. Mislim da je ovo samo pobeda Vlade. Ne mislim da je došlo do raspleta krize već samo do odlaganja neminovnog sukoba, pošto i dalje predstoji borba jer radnici ne pristaju da budu jeftina radna snaga u Srbiji“, rekao je agenciji Beta predsednik Saveza samostalnih sindikata Kragujevca Jugoslav Ristić.

Samo privremeno spuštanje tenzija

Prema njegovim rečima, radi se o privremenom spuštanju tenzija, jer nezadovoljstvo radnika nije nestalo.

„Ali ako se u pregovorima dobije minimum traženog, 45.000 dinara za plate, na primer, to bi moglo da bude neka satisfakcija za radnike koji su 16 dana bili u štrajku“, ocenio je Ristić i dodao da veruje da Fijat nije ni nameravao da ode iz Srbije zbog štrajka u Kragujevcu jer to pitanje zavisi pre svega od toga da li će država toj kompaniji i dalje davati subvencije.

Predsednik sindikata „Nezavisnost“ u FCA Zoran Stanić rekao je agenciji Beta da su radnici prevareni jer je predsednik Štrajkačkog odbora Zoran Marković bez njih doneo odluku o prekidu štrajka.

„Smatram da su u današnjim pregovorima svi na strani

poslodavca i da nema predstavnika radnika. Osećamo da smo prevareni i radnici u fabrici su od jutros kao pokisli“, rekao je Stanić i dodao da je radnicima sada jasno da je sve bilo izrežirano još ranije između Štrajkačkog odbora i Vlade.

Neizvesna situacija

Dekan Ekonomskog fakulteta u Kragujevcu i predsednik Društva ekonomista Kragujevca Petar Veselinović rekao je za agenciju Beta da je i nakon prekida štrajka situacija prilično neizvesna, s obzirom da mu je poznata poslovna politika Fijata da je „tvrd“ pregovarač.

„Drago mi je što je došlo do tripartitnih pregovora, Fijata, Vlade i radnika i pozitivno gledam na ishod pregovora iako je sigurno da neće biti jednostavni, s obzirom da mi je poznato da je kompanija Fijat tvrd pregovarač svuda u svetu“, rekao je Veselinović.

On je izrazio uverenje da će ishod pregovora biti „negde na sredini“ jer kompanija FCA neće da prihvati 100 odsto zahteve radnika, ali neće ostati ni na početnoj poziciji.

Veselinović je podsetio da Fijat u Kragujevcu direktno upošljava oko 2.500 radnika, a indirektno od 6.000 do 9.000 u Kragujevcu i drugim gradovima u Srbiji.

Prema njegovim rečima, Fijat je „krupan igrač“ u Srbiji jer čini osam do 10 odsto ukupnog izvoza Srbije i skoro četiri odsto bruto društvenog proizvoda.

„Ako se štrajk u Fijatu ponovi to ne bi bilo dobro za privredu zemlje“, upozorio je Veselinović.

Nikolić: Radnici pokazali odgovornost prekidom štrajka

Gradonačelnik Kragujevca Radomir Nikolić ocenio je da su radnici prekidom štrajka pokazali odgovornost i mudrost jer je na taj način eliminisan alibi Fijata da zbog radničkog bunta ode iz Kragujevca.

„Najveći i najvažniji interes grada Kragujevca je da Fijat ostane u Srbiji“, ocenio je za Betu gradonačelnik Kragujevca Radomir Nikolić i izrazio očekivanje da će sindikat u pregovorima sa Fijatom uspeti da ostvari svoje zahteve.

Prema njegovim rečima, sindikat je u Vladi Srbije dobio pojačanje za pregovore sa poslodavcem.

Za privatnog preduzetnika iz Kragujevca Gorana Jovanovića iz Kragujevca prekid štrajka u Fijatu je dobar znak za Kragujevac. Naveo je da nije siguran šta će radnici čije zahteve u potpunosti podržava uspeti da urade na pregovorima.

„Fijat je opasan igrač ... činjenica je da rade za male pare, što je bruka i za Fijat koji slovi za giganta u automobilskoj industriji. Čini mi se da je Srbija za njega atraktivna sve dok država daje pare, a radnici rade za mnogo manje dnevnice nego bilo gde na drugom mestu u svetu“, rekao je Jovanović.

Mišić: Sve je bilo izrežirano

Profesorka Ljiljana Mišić je ocenila da se iza protesta verovatno krije politika i da je sve bilo namešteno, da su štrajk organizovali sindikati, a ne radnici.

Kragujevčani: Sve lošije živimo

Prodavci u lokalnim trgovinama i ugostitelji kažu da imaju utisak da je, i pored štrajka, u Kragujevcu sve manje para i da ljudi sve lošije žive.

Miša Brkić: Svi u Evropi i svetu misle da smo mi dno dna

Izvor: N1, 20.07.2017.-

Autor: Jelena Petrović.-

Novinar Miša Brkić kaže da je dobro što se selo za sto povodom situacije u Fijatu, ali da ga je fascinirao

zahtev sindikata u vezi sa organizacijom proizvodnje, „u šta ne može da se meša“. Kaže da je taj štrajk potka za razgovor o tome da li je model privlačenja investitora subvencijama dobar. Smatra da nije, jer otvara mogućnost korupcije.

Nakon dvadesetodnevnog štrajka, u sredu su započeli pregovori između radnika i menadžmenta Fijata. Pored premijerke, pregovorima rukovodstva i štrajkačkog odbora kompanije Fijat Krajsler automobili prisustvovali su i ministri privrede i rada, Goran Knežević i Zoran Đorđević, a dogovoreno je da se razgovori nastave danas.

Na pitanje zašto je bilo toliko mnogo potrebno da bi se selo za sto, novinar Novog magazina kaže da su možda obe strane tvrdile pazar, ali dodaje da je dobro što je do toga došlo.

Osvrćući se na zahteve radnika, Brkić je rekao da ga fascinira da sindikat traži drugačiju organizaciju proizvodnje. Zna se ko šta radi, ko kosi a ko vodu nosi, vlasnik kompanije i njegov menadžment su zaduženi oko organizacije posla, sindikat tu ne može da se meša, on može da razgovara o uslovima rada, istakao je.

U kolumni u listu Danas Brkić je napisao da „pitanje da li Fijat odlazi iz Srbije lebdi u vazduhu... da štrajk ugrožava ili može da ugrozi vrednost akcija FIAT Grupe na Njujorškoj berzi“.

Svi u Evropi i u svetu misle da smo mi dno dna i da se ovde radi za male pare.

Vraćajući se na to, Brkić je naveo da svi znaju da je ugovor države s Fijatom napravljen do 2018. i da Fijat može da kaže - nećemo da produžimo ugovor, i to je legitimno i to može da uradi. Kad je štrajk u pitanju, u kompaniji koja se listira na berzama, nijednoj ne prija štrajk i gleda kako da se toga reši na bilo koji način dozvoljen u poslovnom svetu, a jedan je zatvaranje, dodao je.

„Jedna je predrasuda da je ovo berićetna zemlja i da je plata od 38.000 mala, nije... Ovo je zemlja na dnu Evrope, po razvoju, standardu i svemu i moramo toga da budemo

svesni... To što mi imamo percepciju da smo važni, značajni, najbolji u regionu, to je besmislica... Svi u Evropi i u svetu misle da smo mi dno dna, i da se ovde radi za male pare. Za male pare radi se u Singapuru i Indiji, i u Slovačkoj su bile i manje, ali je postojao konsenzus da reforme treba završiti, da zemlja mora da popravi imidž i onda će biti veće plate“, kazao je.

Danas je u Rumuniji manja plata nego u Srbiji, Rumunija je članica EU i ništa se događa, dodao je.

Štrajk u Fijatu i pričao Fijatu danas je odlična potka za razgovor o tome da li je koncept za privlačenje investitora sa subvencijama bio dobar, a koji je započeo s vladom Vojislava Koštunice - ja sam i tada tvrdio da nije dobar, naveo je Brkić.

Jedan razlog je, kako je dodao, što otvara mogućnost korupcije - mogućnost dogovora u četiri oka onih koji daju subvenciju i onih koji je primaju. „A samo ponekad se nešto o tome načuje“.

Po tom sistemu davanju subvencija svaki investitor, po ugovoru, posle vremena napisanog u ugovoru, može da kaže - zaradio sam, zatvaram fabriku, idem dalje, tražim državu u kojoj su manje plate nego u Srbiji, dodao je.

Kaže da je, što se automobilske industrije, model bio pogrešan i kao primer naveo Slovačku.

Neke od zemalja istočne Evrope, a imam najviše u vidu Slovačku - Slovačka je hab, centar automobilske industrije - oni su izabrali drugačiji način privlačenja automobilske industrije, a princip je bio opremiti lokacije za fabrike, pokloniti tu lokaciju i dati mu poreske olakšice, naveo je Brkić i dodao: „Dakle - bez keša, i za 10 godina Slovačka je postala najveća automobilska sila u Evropi“.

Podsetio je na nedavni slučaj radnika koji iz Srbije idu u Slovačku da rade. Pokazali su se kao razmaženi, i u jednom gradu su rekli - mi nećemo srpske radnike, ono što oni pokazuju nije privrženo našoj poslovnoj kulturi, naveo je.

Kineska kompanija Hestil, koja je vlasnik Železare u

Smederevu, traži od Vlade Srbije da promeni Zakon o radu kako bi se omogućilo lakše otpuštanje radnika, objavio je dnevni list Danas.

To je jedan investitor, kaže na to Brkić. Po onome što je zaključak Bele knjige saveta stranih investitora, oni smatraju da je u suštini Zakon o radu kako je napravljen - dobar, uz male zamerke na sitne detalje.

Pitao je zašto je ugovor sa Fijatom tajni i dodao da kad je tajni uvek ostavlja mogućnost dogovora u četiri oka. Istakao je da je Srbija po tom ugovoru imala obavezu da izgradi autoput od Kragujevca do autoputa Beograd-Niš, a da njega nema. Zašto Fijat ne tuži Srbiju, kao što bi Srbija mogla da tuži Fijat za neke neostvarene stavke iz ugovora, koji mi ne znamo, pita Brkić.

„Pravna nesigurnost je mnogo značajnija od onoga što traže kineski investitori, sve kompanije, i domaće i strane, ukazuju da ovde u Srbiji ne postoji pravna država koja kaže ugovor je svetinja, i ako postoji spor, da se on reši za dve nedelje, a ne za dvadeset godina“, naveo je.

„Srbija ne treba da ima novca za naoružavanje“

Komentarišući naslov u Blicu da Rusija nudi Srbiji raketni sistem S-300, Brkić kaže da Srbija ne treba da ima novca za to. „Mislim da je to priča potrebe trenutka, predsednik države je u SAD, sada treba napraviti neki balans između Moskve i Vašingtona“.

Tog novca nema (za naoružavanje) koliko znam u budžetu, dodaje. Srbija ne bi trebalo da je lider u tom smislu u regionu, bio bih srećniji kad bi iz Rusije stizao kapital, tehnologije, kompanije da otvaraju radna mesta, a ne da nam nutkaju naoružanje da ginemo, navodi Brkić.

„Ovo je siromašna država, koju niko nema razloga da napada, nema razloga da ratuje i naši političari treba da se prizovu pameti“, kazao je.

„Godine 1991. kad je savezna vlada sa Antom Markovićem krenula u ekonomske reforme, većina radnika u Srbiji je umesto reforme rada izabrala da ratuje sa Slobodanom

Miloševićem, kako se to završilo znamo svi. Valjalo bi se, s vremena na vreme, podsetiti te bliske istorije“, mišljenja je novinar Novog magazina.

Brkić navodi da je naš problem u tome što mi imamo predrasudu da nijedan poslodavac ne valja osim države - ne valjaju nam naši poslodavci, tajkuni, ne valjaju nam strani preduzetnici...

Naša tranzicija, po oceni svih objektivnih posmatrača sa strane, nije završena ni posle 30 godina, ističe. Istočnoevropske zemlje su to prošle mnogo brže, sa jednim društvenim konsenzusom da mora da se istrpi ono što je teško, jedino mi mislimo da na svakih pet ili deset godinama ekonomske reforme mogu da zaustave neki sindikati koji veruju da su do skoro živeli dobro, a da sada žive loše, a mogu i gore, dodao je.

Preduzetnici iz njegove knjige - „najbolje što Srbija ima“

Brkić je govorio i o svojoj knjizi „Biznis class“. Ideja je bila da ljude koji su u srpskoj javnosti omraženi i nose epitet „tajkuna“, da iz njih izvučem njihove priče, kako su o tome uspeli, i da vidim kakva je njihova poslovna ideja i filozofija, naveo je novinar i autor.

Svih devet preduzetnika koji su u toj knjizi, kako kaže, dosta su se otvorili. „Za mene koji se 40 godina bavim ekonomijom, priče su bile potpuno nove i fascinantne. Od koga god da krenete imaju svoj ugao, ali imaju i neke zajedničke stvari - većina se bavila sportom i većina njih tvrdi da nisu bili bliski s vlastima, a hoće li im neko verovati“, kaže Brkić navodeći da postoji predrasuda da su bili povezani sa političkim centrima.

To su priče od trenutka kad su počeli do današnjeg dana, neka vrsta bukvara preduzetništva, kako su stekli i prvi milion i svoje poslovne imperije, kaže.

„Ovi i još nekoliko biznismena u Srbiji su nešto najbolje što Srbija ima i čime može da se pohvali. Znam da ta moja teza može da izazove kontroverze, ali istini nekad treba pogledati u oči“, navodi Brkić.

Kao razloge za svoje mišljenje naveo je da dugo postoje uprkos nerazumevanju države za njihove poslove, da su stvorili velike kompanije, zapošljavaju veliki broj ljudi, plaćaju poreze ovoj državi, posluju pozitivno, za razliku državnih preduzeća... „Većina njih je napravila evropske kompanije, većina njih izvozi od poljoprivrednih proizvoda do softvera... Njihove kompanije donele su evropske standarde i vrednosti pre nego što je Srbija započela pregovore sa EU“, istakao je.

Kaže da ne očekuje da se svi saglase oko te njegove teze, ali dodaje da ti ljudi rade baš kao sportisti - naporno i vredno i postižu rezultate što sve, kako je istakao, nije karakteristika Srbije.

Vojna nije „na doboš“

Izvor: Nedeljne novine Kragujevačke, 20.07.2017.-

Ponovno izvlačenje privatizacije preduzeća odbrambene industrije Srbije na svetlo dana bilo je povod za reagovanje sindikata pet najvećih srpskih vojnih fabrika, u kojem jasno i glasno poručuju da je za njih ovakva namera države neprihvatljiva.

Potres koji bi izazvao takav potez države daleko bi prevazišao ovih dana na sva zvona predočavane negativne posledice eventualnog povlačenja „Fijat Krajsler automobila Srbija“ sa ovih prostora, jer - kako smatraju sindikati - ne samo što bi to bio uvod u zatvaranje vojnih fabrika i gašenje radnih mesta, nego i što bi se tako ugrozila odbrambena sposobnost zemlje i bezbednost njenih građana.

Pošto je saopštenje pet sindikata fabrika odbrambene industrije Srbije potpuno ostalo u senci muka sa „FCA Srbijom“, u razgovoru sa Draganom Ilićem, predsednikom Samostalnog sindikata „Zastave oružja“, potražili smo argumentaciju za ovakav stav sindikata vojnih fabrika.

Šta je suština? Zbog čega su sindikati pet najvećih

fabrika odbrambene industrije Srbije na taj način reagovali?

- Već duže vreme u javnosti je prisutan Nacrt zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme, kojim je, između ostalog, predviđeno i da se izvrši prodaja dela kapitala fabrika namenske industrije. Mi smo kao sindikati jedno vreme učestvovali u izradi tog nacrtu zakona, stavili smo veliki broj primedbi na suštinska rešenja zakona, ali je nacrt, jednostavno, išao u formi kako ga je predložila Vlada, odnosno kako ga je predložilo Ministarstvo odbrane.

Mi smo kao sindikati više puta upozoravali na sve štetne posledice koje mogu da zadese fabrike u slučaju primene takvog zakona na preduzeća koja su u sistemu odbrambene industrije Srbije, s obzirom da se zakon odnosi na sve pravne subjekte koji se bave bilo kojom vrstom proizvodnje vezane bilo za naoružanje, bilo za vojnu opremu.

Ta javna rasprava je gotovo završena i zakon bi uskoro trebalo da uđe u skupštinsku proceduru, a naše sugestije nisu uslišene. Nacrt, doduše, već duže vreme zbog ovih političkih turbulencija stoji negde po strani, ali sama najava predsednika države da će uskoro ova preduzeća ići u prodaju znak je da će se verovatno ići ubrzanijim postupkom u tom pravcu i da će sigurno naša preduzeća biti meta prodaje dela kapitala.

Nacrtom zakona se predviđa da se kapital prodaje do 49 procenata stranom investitoru, što je siguran znak da će strani investitori preuzeti i upravljanje praktično celim fabrikama i da će na neki način doći i do većinskog dela koji će im obezbediti celokupno pravo na posedovanje fabrika namenske industrije.

Mi smo kao sindikati pet najvećih fabrika smatrali da o tome treba obavestiti javnost s obzirom da su fabrike namenske industrije deo i odbrambenog sistema zemlje, da služe u svrhu zaštite i očuvanja stanovništva i odbrambene moći zemlje i da nam je potrebna podrška javnosti da upozorimo na sve pogubne posledice prodaje ovih fabrika u nekom narednom periodu, kaže Dragan Ilić.

Postoji prodaja fabrike i postoji prodaja fabrike strancima. Vi ste izričito protiv prodaje strancima, ili protiv prodaje uopšte?

- Mi smo protiv bilo kakve prodaje uopšte, s obzirom da su to jedina preduzeća koja nisu privatizovana. Odlukom Vlade 2005. godine, kada je premijer bio Vojislav Koštunica, te fabrike izuzete su od privatizacije i stavljene su pod „kapu“ Vlade, kao fabrike od izuzetnog značaja za odbranu zemlje. To su fabrike „Zastava oružje“, „Prvi partizan“ Lučani, „Sloboda“ Čačak, „Krušik“ Valjevo, „Milan Blagojević“ Lučani i „Prva iskra“ Barič i one su sa većinskim državnim kapitalom. Druge fabrike, kao „Prva petoletka“ Trstenik, „Utva“ Pančevo i slične su fabrike koje još uvek imaju u svojoj strukturi većinski društveni kapital za koji ja ne znam kako će se rešavati jer takvo vlasništvo ni zakon više ne prepoznaje.

Mi smo protiv bilo kakve prodaje ovih fabrika jer one od 2012. godine imaju uzlaznu krivu razvoja, beleže sve bolje poslovanje zbog ogromne potražnje za proizvodima fabrika namenske industrije.

U sklopu odbrambene industrije Srbije „Zastava oružje“ je najsloženija fabrika u tom sistemu i ona ima najsloženije proizvode za koje je u nekom prethodnom periodu imala sopstveni razvoj kao funkciju, kao deo preduzeća koji se samo njime bavio, a i kupovane su licence - još od 1923. godine kad je prvi put kupljena licenca za proizvodnju karabina od fabrike iz belgijskog Liježa, pa nadalje, kupovane su licence - ali je fabrika bazirala budućnost i razvoj i na znanjima svojih kadrova, koji su se u tom periodu značajno doprinosili da izađe čitava paleta novih oružja i novih proizvoda za različite tipove naoružanja.

Ali, sva ova preduzeća imaju oscilacije u proizvodnji i poslovanju. To traje sve vreme od raspada zemlje zbog toga što naša vojska ne nabavlja neke značajnije količine od naših fabrika, nema većih domaćih nabavki, pa su preduzeća orijentisana uglavnom na strana tržišta. Ona danas imaju izvoz vredan oko 200 miliona dolara i daju značajan doprinos smanjenju platnog deficita zemlje sa inostranstvom

i imaju veliko učešće u domaćem bruto proizvodu po osnovu izvoza.

Druga naša prednost je velika dobit koju ostvarujemo, jer je malo uvoznih komponenti, uglavnom se koriste resursi druge privrede Srbije koja se „naslanja“ na naše fabrike. Samim tim upošljavaju se naši komponentaši i ostvaruje se značajna razlika u ceni, jer nije isto kad se uvoze komponente koje se ugrađuju u proizvode za izvoz i kada se to isto proizvodi i radi u našoj zemlji.

Međutim, smatramo da prodaja ovih preduzeća znači i njihovo gašenje. Na to ukazuju i mnoga iskustva koja već postoje u Srbiji. Uostalom, dosadašnja privatizacija pogasila skoro sva preduzeća metalnog kompleksa - ona više i ne postoje, tako je u Kragujevcu, tako je i širom Srbije - ugašene su hiljade i hiljade radnih mesta, ugašene su čitave tehnologije, i zato smatramo da je prodaja put gašenja i naših preduzeća namenske industrije.

Postoje ideje o izdvajanju pojedinih delova preduzeća gde se rade specifični programi, kao što je lovačko i sportsko oružje u „Zastavi“ i da se ti delovi privatizuju...

- Bilo je nekih razmišljanja u tom pravcu još pre petnaestak godina, ali nije došlo ni do kakve podele fabrike na takav način, između ostalog i zbog otpora sindikata. Mi smo 2004. godine rekli stop takvom restrukturiranju, jer je još tada trebalo da se fabrika svede na 1.000 zaposlenih u fabrici, što smo sindikalnom borbom uspeli da sprečimo. Uostalom, mislim da je upravo zahvaljujući sindikatu odbrambena industrija i ostala na ovakvom nivou kakav je danas, zahvaljujući tome uspela je da se izdigne iz stanja u kojem je bila i da se razvije.

Moram da podsetim da su naše fabrike bile potpuno razorene 1999. godine, na njih je bačeno preko 200 projektila i one su opstale samo zahvaljujući svojoj vitalnosti i, naravno, podršci tadašnje Vlade. Data je pomoć, ali ni približno dovoljna da se samo iz toga fabrike uzdignu, već je jednostavno sticajem okolnosti da proizvodimo profitabilnu robu, došlo do toga da se napravi profit.

Danas su najvećim delom te fabrike na zavidnom nivou, da izuzmem fabriku „Zastava oružje“ koja je još uvek na jednom niskom tehnološkom nivou, koja se još uvek muči sa investicijama, sa zastarelim tehnologijama, i možda je tu situacija najteža. Ali, druge fabrike su dostigle nivo kada praktično treba da budu u zenitu obezbeđivanja dobiti.

Naša je ocena da bi sva dobit koja se stekne išla u privatne džepove, na privatne račune vlasnika kompanija i da bi to ugrožavalo preduzeća u slučaju nedostatka posla, da bi sigurno poslodavci posegli za otpuštanjem radnika.

Mi znamo iz iskustva da ovakve fabrike imaju oscilacije u poslovanju, da imaju i krive uzlaza i krive pada kada uopšte nema uposlenosti zbog različitih okolnosti, jer proizvodimo „političku robu“ čija je prodaja skopčana sa davanjem dozvola, pre svega od strane Sjedinjenih Američkih Država, koje praktično vrše kontrolu prodaje i bez čije saglasnosti nismo u stanju nigde da prodamo svoj proizvod. Takođe, bilo kakva politička turbulencija po fabrike može da bude kobna i da praktično izgube tržišta, što bi značilo i gašenje njih i gašenje radnih mesta, pošto privatnici sigurno neće imati interes da drže radnike kao rezervu za neka vremena kada se budu stekli uslovi da se proizvodnja oživi i poveća.

Prethodni socijalni program je pokazao da su radnici koji su napustili „Zastavu oružje“ vrlo lako našli posao, a vrlo teško se dolazi do majstora koji mogu da ih zamene.

- Oružarsko znanje je stvarano decenijama i vrlo je teško u fabrici kao što je „Zastava oružje“ da se dođe do kvalitetnog majstora. U nekim drugim fabrikama su tehnologije mnogo jednostavnije i tamo su često koristili opciju angažovanja većeg broja ljudi posle kratkih kurseva ili obuka i zatim su ih uključivali u proces proizvodnje. Kod nas je situacija drugačija. Da bi se postao majstor treba da protekne duži vremenski period, uz rad neophodno je i prisustvo starijih kolega, to se znanje prenosi sa generacije na generaciju, pa postoji rizik da se u nekom narednom periodu privatizacijom ugasi to oružarsko znanje, jer ukoliko ne bude bilo prave primopredaje i pravog znavljanja kadrova - fabrici se ne

piše dobro.

Na nesreću, mi smo svedoci da sadašnja garnitura rukovodstva prijem kadrova obavlja po samo njima znanim principima, ne gledajući ni da to budu mlađi, ni obrazovani kadrovi, već se orijentišu prema nekim njihovim kriterijumima, što fabriku generalno dovodi u opasnost. Ali, sa tim se saglašavaju i upravljačke strukture, i vlasničke strukture, i to je jedan problem koji će verovatno dugoročno biti izražen, u krajnjem kroz kvalitet proizvoda i kroz sam opstanak fabrike.

Kakvo je stanje u zemljama u okruženju?

- Ako pričamo o zemljama bivše Jugoslavije, sve su zadržale takve fabrike pod državnom kontrolom. Crna Gora, uz učešće stručnjaka koji su svojevremeno radili u našoj fabrici, razvija svoje pešadijsko naoružanje, Hrvatska je tu oblast uredila tako da su i u zakonska rešenjana ugradili te „hladne uslove“ - što smo i mi insistirali - odnosno, da u slučaju kada fabrike nemaju uposlenost ostanu rezervisani kapaciteti, i ljudski i tehnički, da bi ih aktivirali kada se stvore tržišni uslovi da proizvodnja oživi i nastavi.

Ni u zemljama Zapada nisu sve vojne fabrike u privatnom vlasništvu. Zato i smatramo da bi prodaja fabrika odbrambene industrije Srbije značila prodaju nacionalnih resursa i slabljenje sistema zaštite stanovništva i zaštite odbrambene moći zemlje. Zbog toga smo apsolutno protiv privatizacije odbrambene industrije.

Mislimo da, nasuprot tome, treba uzdizati ono što imamo i što su generacije pre nas stvarale. Ne treba zaboraviti da su od 1853. - kada je započet razvoj vojne industrije u Srbiji - sve dinastije i sve vlasti od tada pa sve do danas tu proizvodnju smatrale kao najbitniju, čuvale su je, razvijale, kupovale licence... Prodaja tih fabrika značila bi ne samo prodaju pogona, tehnike, opreme, nego i prodaju svih znanja koja su do sada stvarana da bi se dobio proizvod koji se danas proizvodi, bilo da je to puška, bilo da je to mitraljez - artikli koji su jako složeni za proizvodnju i koji zahtevaju dosta iskustva - i da bi otuđivanje fabrike kao što je „Zastava oružje“ i fabrika sličnih njoj bio neprocenjiv i

nenadoknativ gubitak za ovu državu i za ovaj narod.

Pančić: Političkoj kasti

luksuz, sirotinji -

patriotizam

Izbor: slobodnaevropa.org, 20.07.2017.

Autor: Teofil Pančić.-

Pre skoro pune tri decenije, hiljade nezadovoljnih radnika iz tada još moćnog industrijskog kompleksa beogradske Rakovice došle su pod prozore novoustoličenom srpskom lideru Slobodanu Miloševiću, žaleći mu se na svoj položaj.

Milošević im je održao vatreni patriotski govor, a kako je to bilo vreme buđenja nacionalizma, njegova je retorika na licu mesta stvorila vatrene pristalice, to jest, kako će kasnije mnogi reći, „pred Skupštinu su došli kao radnici, a otišli odande kao Srbi“. Pa zadovoljnom Miloševiću nije preostalo drugo nego da im odsečno zapovedi „a sada, svako na svoj radni zadatak“.

Trideset godina kasnije, mnogi odavno nemaju „radne zadatke“, a ako ih imaju, drže se za njih grčevito, po sistemu „daj šta daš“. Alhemija pretvaranja radnika u Srbe odavno slabo deluje, ali je nevolja u tome što ne radi ni u obrnutom pravcu: kad su Srbi poželeli da se vrate među radnike, ispostavilo se da uglavnom nemaju gde da se vrate.

Srbija je deindustrijalizovana i tehnološki zaostala za okruženjem i svetom. I ne, nije se to desilo dvehiljaditih, tokom „vladavine korumpiranih ‘žutih’ i ostalih ‘dosmanlija’“, nego u prethodnoj dekadi, devedesetih, dok je Srbija nastojala, svetu i vremenu uprkos, da ispuni „radne

zadatke“ kakve su joj postavljali Milošević i Šešelj, čiji prvi saradnici i danas vode Srbiju u svetlu budućnost.

Toj i takvoj Srbiji, tim i takvim ostacima njene radničke klase, koja nema posla, a kamoli para, ovih se dana iznova popuje o patriotizmu, koji se čak direktno povezuje s njihovim ponašanjem na poslu i oko posla: nemojte da se bunite, da štrajkujete, da zahtevate bolje plate i uslove rada jer to „nije patriotski“.

Ne činite to „ako volite Srbiju“, jer ćete tako oterati strane investitore, i to one iste kojima Srbija omogućava vrlo privilegovane i netržišne uslove rada da bi uopšte bili tu.

Kada, recimo, **Zoran Đorđević**, novopečeni ministar rada, do juče ministar odbrane, **poziva radnike kragujevačkog Fiata** na patriotizam i vernost otadžbini kao motivacione elemente za prekid štrajka, cinik može samo da zaključi da se čovek još nije navikao na to da više nije nadležan za vojsku, kod koje je pozivanje na patriotizam uobičajena floskula.

Ali, kada nešto **slično izgovori** i premijerka **Ana Brnabić** – koja bi po svom obrazovanju i ukupnom profilu trebalo da je imuna na tu vrstu retro retorike – i kada isto kažu i razni drugi ljudi od vlasti, onako ogrezli u potkoženosti, ne preostaje ni trunka sumnje da Srbija, ili barem njena politička klasa, nije ni iskoračila iz „moda“ u kojem je provela najveći deo vremena od kraja osamdesetih naovamo.

Nije tema ovog teksta stepen opravdanosti štrajka i ostvarivosti zahteva **radnika Fiata** ili bilo koje druge firme, ni stepen održivosti ovakvog modela poslovanja jednog dela „stranih investitora“, odnosno način na koji su oni primamljivani i zadržavani u Srbiji. O tome dovoljno govore ekonomski eksperti, i malo ko od njih ima reči hvale.

Ali, tražiti od ljudi koji se, kako znaju i umeju i kako su naučili, bore sa najelementarnijim egzistencijalnim problemima, i to već dugi niz godina, da ne razmišljaju o ličnom statusu i potrebama nego o tobožnjem „nacionalnom i državnom interesu“, beščutno je i cinično.

Čuven je već spontani aforizam jednog vrlo živopisnog

pripadnika ovdašnje političke kaste da se „patriotizam ne sipa u traktor“ (što je ovaj s iznenađenjem otkrio tek u zreloj dobi, nakon što je godinama uzalud pokušavao da ga utankuje u rezervoar). E, isto se tako patriotizam i laka retorika (ionako problematičnog i diskutabilnog) višeg državnog interesa ne sipaju ni u buđelare kragujevačkih ili bilo kojih drugih radnika.

Koji su ionako odavno na žestokoj „dijeti“, i nemaju odakle da svoje nepostojeće viškove resursa prelivaju za sumnjive poduhvate bilo koje vlasti i bilo koje „otadžbine“. Taj su luksuz i u njihovo ime odavno istrošili njihovi lakoumni očevi i majke, još kad su se dali povesti za Miloševićem i sličnima, koji su ih efikasno i uspešno oslobodili ama baš svih viškova i zaliha.

Politička klasa je ta, čak i u bolje i solidnije uređenim državama, a kamoli u onima sklonim hroničnim infekcijama populizmom koje rezultiraju visokom verbalnom vrućicom i dijarejom, koja živi od priče o patriotizmu i nacionalnom interesu. Kolike su samo misteriozne karijere na njemu izgrađene, koliko je samo likova nejasnih dometa i zasluga što odlično žive od tih bengalskih vatri!

Koliko je samo onih koji ni na mukama ne bi umeli da priznaju šta zapravo konkretno rade osim što u radno vreme vole Srbiju i za to dobijaju visoke apanaže! U njihove se „traktore“ patriotizam zaista sipa, ali to je samo zato što se od tih „traktora“ ni ne očekuje da nekud stvarno krenu, da nešto stvarno poseju i požanju.

Onima koji nešto stvarno rade potrebne su mnogo prizemnije stvari, poput redovnih plata dostojnih čoveka i drugih normalnih uslova života i rada; kamo sreće da su se uvek samo njih i držali, danas bi sigurno svi imali više svega, pa i slobodnih resursa za upražnjavanje patriotskih igara u slobodno vreme.

Mišljenja izrečena u ovom tekstu ne odražavaju nužno stavove Radija Slobodna Evropa

▪

Teofil Pančić

Kolumnista je i kritičar nedeljnika „Vreme“, a od 1999. politički komentator RSE. Pored niza drugih priznanja, Pančić je u 2010. godini dobio nagradu „Dušan Bogavac“ za etiku i hrabrost.

...

Radnici ćute, rade i trpe, dok ne dogori do noktiju

Izvor: Sajt sindikata „Sloga“, 19.07.2017.-

Srpski radnik je spreman da trpi i da dosta istrpi. Da je to tako vidimo i po relativno malom broju štrajkova i drugih oblika radničkih protesta, iako su uslovi rada i života veoma teški, iako je prekarizacija rada i života uzela maha. Radnici ćute, rade i trpe, dok ne dogori do noktiju.

- Izgleda da je pojedinim radnicima dogorelo do noktiju i više se trpeti nije moglo, kaže sociolog Srećko Mihailović.

Pogledajte šta još o trenutnim radničkim protestima i štrajkovima kaže sociolog Srećko Mihailović, jedan o vodećih eksperata za pitanja sindikalizma i radništva, u specijalnoj emisiji letnje šeme prve radničke interenet TV Sloga, emitovane uživo na društvenim mrežama koju je sinoć odgledalo više od 2000 ljudi.

Razgovor vodio: Pavle Hedeši

Radnici Fijata se vratili na posao, obnovljena proizvodnja

Izvor: insajder.net, Beta, 19.07.2017.-

Radnici Fijat Krajsler automobili Srbija danas su posle 16 dana prekida zbog generalnog štrajka na svojim radnim mestima i rade, rekao je agenciji Beta predsednik Samostalnog sindikata FCA , Zoran Marković.

Radnici su se vratili na posao pošto je sinoć u razgovoru štrajkača sa premijerkom Anom Brnabić doneta odluka da se štrajk prekine, a danas u 12 časova otpočnu pregovori Štrajkačkog odbora sa kompanijom Fijat u Vladi Srbije u kojima će učestvovati premijerka i ministar privrede Goran Knežević.

Marković je potvrdio da su predstavnici radnika otputovali za Beograd na pregovore.

Orbović: Radnici Fiata odlučuju

Izvor: Sindikat SSSS, Dnevnik, 18.07.2017.-

Predsednik Saveza samostalnih sindikata Srbije Ljubisav Orbović izjavio je da jedino zaposleni u „Fijatu” mogu odlučiti šta je za njih najbolje i u interesu radnika, odnosno šta je minimum koji traže.

Zato je neophodno da dođe do pregovora, a u okviru njih da se reši ono što ih muči, rekao je Orbović u izjavi za Dnevnik.

„Radnici najbolje znaju šta je njihov interes i ispod čega čega neće i ne mogu pristati, i to se mora rešiti. Ovde nije više pitanje uslova, već jednostavno da se sedne za sto i počnu pregovori. Mnoga pitanja koja su postala problem zapravo nije ni trebalo da postoje, kao što su pitanja rada na više radnih mesta, prekovremenog rada, zarade, boniteta... No, sve to se može lako rešiti kroz pregovore, ali važno je da do njih dođe”.

“Mi kao sindikalna centala možemo samo da posredujemo, i to u saradnji s državom i činimo, a pregovore moraju voditi sami radnici „Fijata” i njihov štrajkački odbor. Dajemo im stručne i pravne usluge i sve što im je potrebno, ali odluku o prekidu štrajka i da li je nešto prihvatljivo donose sami radnici „Fijata”, kaže Orbović.

Lider SSSS ističe za „Dnevnik” da je problem „Fijata” ozbiljan i da je najgore od svega što suštinski nema pregovora i što se još nije selo za pregovarački sto.

„Država, odnosno Vlada Srbije, radi sve što može i nudi da pomogne da do pregovora dođe, ali da bi se to desilo, mora druga strana, odnosno „Fijat”, da pristane. „Fijat” jednostavno neće da uđe u pregovore. Ceo protest i štrajk i postoje upravo iz razloga što on ne pregovara i što se „hvali” da oni ne pregovaraju u štrajku iako su zakonima naše države na to obavezni jer došli su u Srbiji i znaju kakvi su naši propisi i da ih se moraju pridržavati”.

“Naš zakon kaže da su u periodu štrajkova obavezni da pregovaraju, a na to su se obavezali i kolektivnim ugovorom. Kolektivnim ugovorom, koji su potpisali s radnicima, imaju obavezu da u roku od pet dana počnu pregovore u slučaju da dođe do štrajka”, objašnjava Orbović.

Radnicima Gorenja

ispunjeni zahtevi, povećane plate

Izvor: Dnevnik, Tanjug, 18.07.2017.-

VALJEVO: Radnici valjevskog „Gorenja“ prihvatili su novu ponudu menadžmenta o iznosu povećanja plata i odustali su od najavljenog štrajka, saznaje danas RTS.

Dogovoreno je da zarade svim radnicima u proizvodnji budu povećane za 3.000 dinara, svi zaposleni će dobiti povećanje toplog obroka za 1.000 dinara, dok će, za mesec jul, zbog otežanih uslova rada, radnicima u proizvodnji biti isplaćena i ranije dogovorena jednokratna naknada od 3.000 dinara.

Sporazum su potpisali predstavnici Sindikata i menadžmenta valjevskog „Gorenja“, a njime je dogovoreno i da se uspostavi socijalni dijalog kako bi se rešila sva otvorena pitanja.

VSS pozvao Brnabić na pregovore o kolektivnom ugovoru

Izvor: RTV, Tanjug, 18.07.2017.-

BEOGRAD - Vojni sindikat Srbije pozvao je predsednicu vlade Anu Brnabić da se pristupi pregovorima za zaključenje posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u delatnosti odbrane.

U pozivu se navodi da je Zakonom o radu propisano da poseban kolektivni ugovor za javne službe zaključuje osnivač, odnosno organ koji on ovlasti, i reprezentativni sindikat, a Zakonom o Vojsci Srbije da je Republika poslodavac profesionalnim pripadnicima vojske.

Kako vlada, na čelu sa predsednikom, predstavlja Republiku, koja se formalno-pravno smatra osnivačem vojske, Vojni sindikat Srbije poziva premijerku Anu Brnabić da imenuje organ ili telo koje će sa tim sindikatom, kao jedinim reprezentativnim, započeti pregovore za zaključenje posebnog kolektivnog ugovora.

To bi, dodaju, bio prvi u istoriji posebni kolektivni ugovor za zaposlene u delatnosti odbrane na teritoriji Srbije.

Navode i da je taj Sindikat stekao reprezentativnost u martu 2015. godine i da od tada pokušava da dođe u poziciju da pregovara za zaključenje kolektivnog ugovora za zaposlene u odbrani.

Oni ističu da su do sada u toj nameri bili ometani, a da su uvereni da će Brnabić prekinuti tu praksu.

Sindikati širom sveta traže hitne pregovore sa radnicima u Fiatu

Izvor: Sindikat SSSS, 17.07.2017.-

Unija sindikata metalaca Italije - UILM zatražila je danas od glavnog operativnog direktora Fiata za Evropu, Afriku i Bliski istok, Alfreda Altavile, da što pre započnu pregovori sa štrajkačkim odborom kragujevačkog FCA, "koji mogu da ispune zakonske ciljeve radne snage".

“Mi smo zabrinuti zbog onoga što smo saznali vezano za razloge koji su doveli do štrajka i produžene mobilizacije. Veliki odziv i trajanje štrajka svedoče o širenju i intenzitetu nezadovoljstva, a verujemo da ćete biti voljni da čujete sve o tome”.

“Mi verujemo u vašu društvenu odgovornost i raspoloživost za konstruktivan i plodan dijalog”, navodi se u pismu italijanskih kolega.

Podršku kragujevačkim radnicima pružila je danas i Granska federacija industrijskih sindikata Austrije – PROGE, koji su upozorili da su radni uslovi u kragujevačkom FCA “dostigli neprihvatljiv nivo kao rezultat opterećenosti poslom i niskim zaradama”.

“U ime sindikata PROGE, koji predstavlja 230.000 radnika u proizvodnji, energetici i rudarstvu u Evropi, mi potpuno podržavamo vaše zahteve za dostojanstvene zarade i uslove rada, i vašu borbu za bolje uslove života za srpske radnike i njihove porodice”.

PROGE insistira da menadžment FCA grupe smesta interveniše i da započnu pregovori sa štrajkačkim odborom bez daljeg odlaganja, kako bi se pronašlo zajedničko rešenje koje je dobro za obe strane.

Sindikat penzionera

Kragujevca podržao

radnike

Izvor: Sindikat SSSS, 17.07.2017.-

Udruženje Sindikata penzionera u Kragujevcu, snažno podržava zahteve štrajkača u preduzeću Fijat u Kragujevcu i spremni smo svakog trenutka da

pomognemo njihovim aktivnostima. Verujemo da Štrajkački odbor ima snage da odoli pritiscima kojima je izložen.

Mi koji smo gradili fabrike koje su rasprodate u bescenje ili poklonjene, kao u slučaju Fijata, nećemo se pomiriti da mladi ljudi koji rade u ovoj fabrici budu robovi u sopstvenoj zemlji. Njihovi minimalistički zahtevi grubo su odbačeni od preduzeća Fijat ali i od Vlade, koja ima 33% odgovornosti za stanje u ovom preduzeću.

Srbiji je potrebna promena strategije privrednog razvoja, rušenje mantre o privatnom vlasništvu kao jedinom efikasnom obliku vlasništva, jer u mnogim delovima sveta, a i u Srbiji, postoje fabrike koje su u državnom vlasništvu a ekonomski su vrlo efikasne.

Pozivamo sve penzionere, naše članove i one koji su nekada bili članovi Sindikata da podrže pravednu borbu radnika Fijata, a na dobrobit nas i dolazećih generacija. Udruženje sindikata penzionera Kragujevca

Predsednik

Dragan Alempijević

Održan protest podrške radnicima

Izvor: Sindikat SSSS, 17.07.2017.-

Savez samostalnih sindikata grada Novog Sada i opština u nedelju, na Trgu slobode, učestvovao je na Protestu podrške obespravljenim radnicima širom Srbije.

Tom prilikom okupljeni građani istakli su nezadovoljstvo tendencijom smanjivanja prava radnika i pretvaranja Srbije u zemlju sa jeftinom radnom snagom gde neoliberalni kapitalizam diktira uslove rada, a samim tim i lošeg života.

Prisutnima se obratio i predsednik Gradskog veća SSSNS i opština, Vladimir Gvozdenović, koji je poručio da smo danas tu da pružimo podršku radnicima „Fijata“, „Goše“, Gorenja“, i drugima koji se bore se za bolje i humanije uslove rada širom Srbije; onima koji rade, a ne primaju platu, onima koji rade a nemaju prava na lečenje, oni koji od svog rada ne mogu da žive život dostojnim čoveka.

Svaki ovakav skup koji se bavi uslovima rada, koji se bavi boljim zaradama, biće podržan od strane SSSNS i opština – istakao je Gvozdenović, naglasivši – da mi nismo politička organizacija i da se ne bavimo politikom, ali da je u našem fokusu naš član, naš radnik!

Sindikat Sloga osudio pritiske na štrajkače u

Fijatu

Izvor: N1, Beta, 17.07.2017.-

Sindikat industrijskih radnika Sloga osudio je pritiske na radnike Fijata koji štrajkuju i posebno osudio sindikat Elektroprivrede Srbije (EPS) koji je pozvao da se prekine štrajk.

„Posebno osuđujemo sramni i antiradnički poziv sindikata EPS-a koji je apelovao na kolege u Fijatu da prekinu štrajk, rekavši da rudari rade najteži posao na visokim temperaturama i da se zbog toga ne žale“, navodi se u saopštenju Sloge.

Sloga je ocenila da takvi pozivi na prekid štrajka nanose duboku štetu celoj radničkoj klasi u Srbiji, instituciji sindikalizma i ruše „odavno poljuljano poverenje u sindikate“.

Kako su naveli, sindikalci iz EPS ili ne shvataju da učestvuju u razbijanju štrajka, ili to namerno rade po nečijoj direktivi.

Sloga je pozvala sve štrajkače u kragujevačkom Fijatu da ne podležu pritiscima i nastave s obustavom rada dok ne počnu pregovori.

Sindikat Drekslmajera: Zabrinuti zbog Fiata, naći rešenje

Izvor: Dnevnik, Tanjug, 17.07.2017.-

BEOGRAD: Industrijski sindikat kompanije „Drekslmajer Automotive“ iz Zrenjanina izrazio je zabrinutost zbog štrajka zaposlenih u Fijatu u Kragujevcu, saopštio je danas Ministarstvo privrede.

Kako se navodi u saopštenju Ministarstva, u dopisu sindikat Drekslmajera navodi da su zabrinuti dužinom trajanja štrajka i mogućim posledicama, koje, tvrde, mogu biti pogubne za sve, ne samo za zaposlene u FCA Kragujevac, pa i kooperante poput njih.

„Podržavamo mere i napore Vlade Srbije za očuvanje radnih mesta u autoindustriji, te se zalažemo za zajednički cilj koji će dovesti do dolaska novih investitora i proširenja ove grane industrije. Ovim putem molimo da se nađe rešenje za prekid štrajka i pristupi pregovorima u što kraćem roku“, navodi se u dopisu sindikata Drekslmajera.

Ta kompanija prisutna je u Srbiji već nekoliko godina u oblasti autoindustrije i Fijatov je kooperant, odnosno proizvođač određenih komponenti.

Poziv radnicima „Fijata“ da prekinu štrajk i počnu pregovore

Izvor: RTS, Tanjug, 17.07.2017. -

Predsednik sindikata radnika EPS-a Milan Đorđević apelovao je na kolege u fabrici Fijat u Kragujevcu da prekinu štrajk i započnu pregovore sa rukovodstvom kompanije o svojim zahtevima.

„Situacija nije nimalo naivna, moj apel je da kolege iz 'Fijata' pod hitno sednu za sto, rekao je Đorđević za *Tanjug*.

Đorđević, koji vodi sindikalnu organizaciju koja zastupa interese skoro 45.000 radnika, smatra da je neprimereno to sto rukovodstvo Fijata neće da pregovara dok je štrajk u toku, ali takođe ističe da je štrajk od već skoro 20 dana - „ipak previše“.

Podsetio je da radnici na podzemnoj eksploataciji, koje njegov sindikat predstavlja, rade najteži, rudarski posao po 365 dana u godini, na temperaturama koje su dostizale i do 64 stepeni na ugljenim etažama, ali se, kaže, ne žale.

„Naš rudar je navikao, naučio da radi i nije mu ništa teško. Njima je dovoljno da imaju dovoljno vode i oni rade. Gašenja nema, sve sa ciljem da proizvedu dovoljno uglja za rad termoelektrane“, naveo je Đorđević.

Za radnike „Fijata“ bi, ponavlja, posle 20 dana bilo bolje da prekinu štrajk i da započnu pregovore.

Ako ne budu zadovoljni, mogu ponovo da štrajkuju, kaže, ali ističe da je ključno da se prekine obustava rada i razgovara.

Đorđević ne isključuje mogućnost da u „Fijatu“ postoji grupa koja, kako navodi, radi protiv interesa zaposlenih,

firme, ali i protiv interesa države.

Štrajkači i „patriote“

Izvor: Danas, 17.07.2017.

Redakcijski komentar .-

Sudeći po onome što se dešavalo poslednjih dana, neizvesno je da li će i kako da se okonča štrajk radnika u kragujevačkom Fijatu.

Zapravo, pošto se, kao po komandi nakon dužeg perioda ćutanja, osulo drvlje i kamenje sa svih strana po sindikatima i štrajkačima, za očekivati je da se sprema izlazna strategija koja će opravdati nerad i nepoštovanje zakona nadležnih u državi i menadžmenta u Fijatu, koji traje još od 27. juna, odnosno od početka obustave rada.

Nakon što su predsednik Vučić, premijerka Brnabić, ministar privrede Knežević, predsednik PKS Čadež, pa i ministar spoljnih poslova Dačić, izbegli da kažu da se mora poštovati zakon koji uprava Fijata u Kragujevcu od početka krši, javilo se sijaset pomoćnika, savetnika i nazovistručnjaka koji dodaju so na štrajkaču ranu. Garniranu pozivima na rodoljublje i upozorenjima da će zbog legalnog i u zahtevima opravdanog štrajka Italijani otići glavom bez obzira - pazi sad - u Poljsku, gde su plate u auto-industriji višestruko veće.

Zašto bi to učinio italijanski investitor, o čijem ugovoru sa srpskom državom se gotovo ništa bitno ne zna, ali je poznato da mu država daje milijarde dinara godišnje, valjda znaju samo pomenuti koji plaše mečke sa rešetom. A trebalo bi, izgleda, da to shvati celokupna javnost i pre svega drugi radnici i sindikati, koji se bude ovog leta u Srbiji. Pa će onda patriotizmom da pune frižidere, a za više para mogu jedino da se nadaju ako počnu, barem, da rade u Kini, gde su

primanja duplo veća. Ovim se i priča o ulozi države u privlačenju investicija u poslednjih 17 godina vraća na početak, a karakter sadašnjih vlasti ogoljuje do kraja - ne mogu se za sve kriviti oni prethodni, „žuti“ ili kakvi god, niti će naprednjačka, veoma uprošćena strategija štednje i davanja dotacija strancima doneti radnicima, građanima i državi osetni boljitak.

Da je to odavno prevaziđeno, pokazalo se nedavno i u Slovačkoj, na koju su se onomad ugledali Dinkić i kompanija prilikom stvaranja modela subvencija, a sadašnja vlast ga i dalje primenjuje. Tamo su radnici u Folksvagenovoj fabrici nedavno očas posla, ali uz podršku svog premijera, dobili povećanje plata sa 1.800 na 1.954 evra, plus jednokratnu isplatu za početnike od 500 evra. Da su u Srbiji u državnom orkestru gotovo svi početnici, ne treba ponavljati. A ukoliko su zaista uplašeni, mogli bi da skoknu do Bratislave i pitaju ih kako kod njih nadležni ne strepe od odlaska stranih investitora, a radnici još manje. I zašto tamo sve više dolaze radnici iz Srbije, za mnogo manje nego što se u toj državi plaćaju „domaći“.

Predsednik UGS

NEZAVISNOST Zoran

Stojiljković o talasu

štrajkova u Srbiji

Izvor: UGS Nezavisnost, Sputnjik, 16.07.2017.-

Годину дана после „случаја Јура“ када су у јавност процуриле прве приче о незавидном положају запослених, Србија се суочава са таласом штрајкова. Да ли су то на наплату стигли уговори о

страним инвестицијама скројени на државним субвенцијама страном послодавцу и јефтиној домаћој радној снази.

Генерални штрајк око 2.000 производних радника у „Фијат Крајслер аутомобили“ (ФЦА) Србија који је почео 27. јуна, као да је дао крила и другим незадовољницима. После „Фијатових“ радника који траже повећање бруто основице зараде са 38.000 динара на 50.000, реорганизацију посла, исплату бонуса и накнада за превоз ван радног времена, осмелили су се и запослени у ваљевском „Горењу“, радници нискоградње у МБА „Ратко Митровић“. О старом случају „Гоша“ и тамошњем штрајку, где је због великог броја неисплаћених зарада један од запослених тешку ситуацију прекинуо на најдрастичнији начин, одузевши себи живот, да не говоримо.

О проблемима запослених у фирмама страних послодаваца које смо чекали као озебло сунце, прво су пре више од годину дана проговорили запослени у јужнокорејској „Јури“ у Лесковцу. Примедбе на неиспуњавање обавеза према њима, па како су оценили и малтретирање запослених, исказали су 15-минутним штрајком.

„Убедили“ су их да треба да буду задовољни тиме што имају јер би многи који су без посла у Србији били срећни у њиховој кожи. Слично као и сада. Осим бриге за будућност страних инвестиција по које вести о штрајковима само могу да буду штетне, опет је указано на то да је за раднике бољи врабац у руци него голуб на грани. Другим речима, пазите шта радите, јер можете остати и без тога. Као да то радници не знају. Али очигледно да је дара претерала меру.

Председник Удружења гранског синдиката (УГС) Независност и професор на Факултету политичких наука (ФПН), Зоран Стојиљковић нема дилему да је сада дошло на наплату оно што је лоше испреговарано са страним инвеститорима.

Најновији случајеви, посебно „Фијат“, сматра он, јесу

само парадигма једне праксе и модела у коме су без сопствене развојне, привредне стратегије све наше власти имале за решење недовољно транспарентне уговоре. Њима су, каже Стојиљковић за Спутњик, назови страним инвеститорима дали силне субвенције, бенефите и гаранције, ослободили их свих давања, при чему је у тај пакет ушла лоше плаћена радна снага. Њу, сада се види на примеру „Фијата“, практично плаћа држава, односно порески обвезници, сви ми заједно, подвлачи Стојиљковић.

Он подсећа да су све те инвестиције представљене као спас за нашу привреду, а да разоткривање скривених клаузула поставља питање колико је уопште дошло до неких инвестиција. Упозорења из власти да штрајк радника може да доведе до губитка посла и до повлачења инвеститора он види као врсту застрашивања, али и умањивања сопствене одговорности.

„Јесмо ли се ми икада дохватили политичке одговорности свих гарнитура које су биле на власти. Ово је класичан образац онога што (публициста и универзитетска професорка из Канаде) Наоми Клајн зове 'капитализам катастрофе'. Прво овде искористите рат и разарање и имате ефекат спржене земље, онда вам се свака приватизација приказује као богом дана и спаситељска, онда нешто продате будзашто уз огромне државне гаранције — то је такозвана трка ка дну. А онда вам сваки инвеститор каже, ако ви нећете, имамо и јефтинијих решења од Србије. Шта је јефтиније када анализе показују да су наднице у пола афричких земаља веће него ове код нас између 250 и 300 евра“, указује овај социолог, професор на ФПН.

На подсећање да је на те примедбе увек стизао одговор — а шта је алтернатива, Стојиљковић каже да је алтернативе све мање када вас неко уништава годинама.

„Била је некаква алтернатива и још је колико-толико да је те субвенције држава давала и домаћем капиталу који

је пружао какве-такве гаранције. Са њим је далеко лакше обрачунати се са становишта домаћег законодавства и обавезе реинвестирања. Било је могућности, да својевремено нисте уништили службу платног промета и да нисте превели 85-90 одсто банака у руке странаца. Било је некада могућности да задржите нешто од великих система, али сте сваком одлуком и мером ствари сводили на то да нема алтернативе“, каже он.

Алтернатива је, сматра, да и држава, као што је то показала пракса у Европи, може да буде солидан инвеститор, да фирме купују фирме које су под доминантном контролом државе.

„Ако хоћемо на зелену грану и привредни раст од пет-шест одсто, сопствене инвестиције морају да буду веће, а политика субвенција другачија“, упозорава Стојиљковић.

На питање да ли скретање пажње радништва штрајковима може нешто да промени, не само када је у питању њихов положај, председник УГС Независност истиче да је однос снага такав да запослени, синдикати, јавност, немају ни издалека моћи колико власт и инвеститори.

Подсећа да је „Фијат“ када је дошао у Крагујевац отпустио трећину радника и њихов број и даље смањивао. „Ко ће разуман да каже да захтеви радника у 'Фијату' нису оправдани и ко разуман не схвата да је то ломљење кичме“, пита се Стојиљковић.

А у каквој ситуацији је српско радништво у време ударања темеља капитализму најбоље говори податак да су запослени једне од четири фабрике, колико „Јура“ има у Србији, тачно пре годину дана у потаји организовали оснивање синдиката. Нису желели да кажу у којој ће фабрици синдикат почети са радом док не добију решење Министарства рада. Да се не изјалови. Претходни покушаји да формирају синдикат, што је, кажу, наилазило на одбојност менаџмента, били су безуспешни.

Нема шта, вест као с почетка 20. века, али не у Србији, која је и тада могла да се подичи напредним радничким законодавством.

„Ако имамо зрно памети и солидарности, онда треба нешто да направимо, да се успоставе принципи испод којих не може да се иде“, закључује Стојиљковић за Спутњик.

Спутњик

Talas štrajkova u Srbiji: Da li su radnici sami u borbi za svoja prava?

Izvor: insajder.rs, 16.07.2017.-

Autor: Saša Dragojlo:

U poslednjih nekoliko nedelja Srbiju su preplavile vesti o radničkim štrajkovima u više preduzeća. Srećko Mihailović, sociolog i rukovodilac Centra za razvoj sindikalizma, kaže u intervjuu za Insajder da se desilo oslobađanje radničkog nezadovoljstva koje se godinama akumuliralo.

U poslednjih nekoliko nedelja Srbiju su preplavile vesti o radničkim štrajkovima u više preduzeća. Samo u prošloj nedelji štrajkovali su radnici fabrike šinskih vozila Goša iz Smederevske palanke, radnici fabrike rashladnih uređaja Gorenje iz Valjeva, radnici firme MBA Ratko Mitrović – Niskogradnja iz Beograda.

Međutim, štrajk koji izaziva najveću pažnju jeste generalni štrajk 2.000 radnika u kragujevačkom Fijatu koji traje već 18 dana i koji je, za razliku od ostalih štrajkova, svojevrsna pobuna radnika, gde se oni ne bore za zaostale zarade, već

za poboljšanje uslova rada i povećanje već postojećih zarada u skladu sa renomeom i profitom koji ovaj italijanski gigant ostvaruje u Srbiji dok istovremeno dobija državne subvencije.

Međutim, iako su razlozi za seriju radničkih štrajkova jasni - niske i neredovne plate, loši uslovi rada, zakonski okvir koji im onemogućava adekvatnu zaštitu radnih prava - mnoge su iznenadile radnička nezadovoljstva u vrelim letnjim mesecima.

Srećko Mihailović, sociolog i rukovodilac Centra za razvoj sindikalizma, kaže u intervjuu za Insajder da je upravo rad na ekstremno visokim temperaturama bio potencijalni „okidač“ za oslobađanje radničkog nezadovoljstva koje se godinama akumuliralo.

„Naši radnici su malo plaćeni. U našim uslovima njihov rad vredi mnogo više nego što su plaćeni, ako su uopšte plaćeni. Jedan od razloga zbog čega su buknuili protesti u ovim letnjim mesecima jeste i to što radnici rade na visokim temperaturama, u veoma lošim uslovima koji su ispod svih standarda. To je delovalo kao podsticaj za oslobađanje svih problema koji su postojali i ranije,“ objašnjava Mihailović.

Prema njegovim rečima, slabo organizovani i nezaštićeni, radnici su žrtve neoliberalnog koncepta ekonomskog razvoja u kome se države takmiče u privlačenju krupnog kapitala tako što snižavaju cenu rada i zakonski umanjuju prava radnika.

Prema mišljenju Mihailovića taj i takav koncept privrede dovodi do nesigurnosti, neizvesnosti pa i radničkog organizovanja.

„To nekad dovodi do ekstremnih reakcija radnika, jer kada vide šta rade i koliko rade, a ne mogu sebi da priušte ni osnovne stvari, to izaziva veliko nezadovoljstvo,“ ističe Mihailović.

„Ljudi moraju da razumeju da je ovo kapitalistička država“

Politika ekonomskog razvoja putem privlačenja direktnih stranih investicija koju sprovode sve srpske vlade od 2000. godine do danas, uticala je na to da se radnička prava žrtvuju zarad budućeg progressa koji se meri rastom bruto društvenog proizvoda i privlačnošću poslovnog ambijenta.

Donošenjem Zakona o radu iz 2014. godine takva politika Vlade Srbije je zacementirana, jer je radna snaga dodatno pojeftinila, a smanjen je i kvalitet zaštite ugroženih prava.

Mihailović smatra da je Zakon o radu sasvim u skladu sa političko-ekonomskim sistemom u kome živimo i koji, za razliku od socijalističkog u kome smo živeli, na prvo mesto stavlja kapitalistu, a ne radnika.

„Ljudi moraju da razumeju da je ovo jedna kapitalistička država koja radi u interesu kapitala, a ne radnika. Ko previđa tu činjenicu on živi u ozbiljnoj zabludi. Zakon o radu donet 2014. godine nije Udruženi Zakon o radu iz socijalističke Jugoslavije i on je logično postavio odnose koji idu u korist kapitalista,“ ističe Mihailović. On dodaje da radnici u trenutku donošenja zakona nisu smogli snage da pruže otpor, niti našli adekvatne saveznike u toj borbi.

Sindikati bez ugleda i rešenja

Promene u odnosu rada i kapitala u Srbiji dovele su do toga da sindikati, kao organizacije koje treba da štite kolektivna prava radnika, nemaju veliki uticaj prilikom pregovaranja sa Vladom i Unijom poslodavaca, ali ni i kredibilitet među onima koje treba da štite.

„Globalizacija privrede i tendencija da se broj velikih radnih kolektiva sve više smanjuje, kao i da se proizvodni proces usitnjava, dovela je do atomizacije radništva i razbijanja radničke svesti. Ako vi u privredi Srbije imate preko 90 posto malih preduzeća sa malim brojem zaposlenih organizovanje radništva je jako teško zamislivo, jer će poslodavac uvek naći zamenu za pobunjene radnike,“ kaže

Mihailović.

„Sindikati nisu našli odgovor na to organizaciono razjedinjavanje, a jedno od mogućih rešenja je da se učlanjenje u sindikate iznese iz firmi i obavlja van radnih mesta,“ objašnjava rukovodilac Centra za razvoj sindikalizma.

On dodaje i da pored strukturalnih problema, u Srbiji sindikati imaju problem i sa time što im se smanjio ugled među radnicima, jer su sindikalne centrale često korumpirane.

„Sindikalna scena u Srbiji je policentrična, pa po pravilu dolazi do razdora među sindikatima, ali i do toga da sindikalne centrale i radnici imaju različite interese. Vlada vrši pritisak na sindikalne centrale, one to prenose na radnike i onda tu imamo jedan sukob interesa koji se uglavnom prelama preko radničkih leđa,“ kaže Mihailović.

Radnicima potrebni politički saveznici

Ipak, on smatra da radnici i sindikati ne mogu sami da se izbore za „normalno društvo u kome može da se živi pristojno od svog rada“, već su im potrebni politički saveznici.

„Radnici i sindikati nemaju političke saveznike u borbi protiv kapitala i neoliberalne ekonomije. Problem je što političke stranke ovakve kakve su nemaju nikakvu želju da se uključe u ovu borbu, a i sindikalne centrale pokazuju distancu prema političarima. Takođe, veoma je mali broj medija u kojima levičarske organizacije mogu da se pojave zbog čega su osuđene na marginu i malobrojne internet portale,“ kaže Mihailović.

Ipak, on smatra da je sindikalno organizovanje jedini način da se izvrši pritisak na poslodavce i državu, što pokazuje i generalni štrajk u Fijatu.

„Kada se nezadovoljstvo izražava na individualni način

promena je malo verovatna. Ako nema kolektivne akcije onda nema ni ozbiljnijeg pritiska na poslodavce ili državu. Što se tiče situacije u Fijatu, dosta stvari je tu netransparentno da bi se predvideo ishod. Ipak, uspeh radnika u toj borbi zavisi pre svega od toga da li će sindikati prihvatiti logiku kapitalista i ići razjedinjavanju ili će istrajati na jedinstvu i borbi da se njihovi zahtevi, kakvi god oni bili, ispune," zaključuje Mihailović.

Skup solidarnosti sa malinarima i radnicima u štrajku

Izvor: N1, 16.07.2017.

Autor: Miodrag Sovilj.-

Oko 100 građana okupilo se na Tru slobode u Novom Sadu na skupu podrške svima u Srbiji koji su u protestu - od radnika fabrika do malinara. Protestni skup organizovao je Studentski pokret Novi Sad koji je u tom gradu koordinisao i proteste "Protiv diktature".

Miran Pogačar iz Studentskog pokreta Novi Sad rekao je za N1 da su protestom želeli da iskažu solidarnost sa svim radnicima u štrajku, ali i da ukažu na kompletno stanje u državi koje ocenjuju kao očajno. On je poručio i da se protesti "Protiv diktature" nisu ugasili, već da su na samom početku.

Protestu su se po prvi put priključili i sindikati, odnosno Savez samostalnih sindikata Novog Sada. Predsednik tog sindikata Vladimir Gvozdenovic rekao je za N1 da je danas dužnost stati uz sve radnike u Srbiji koji se nalaze u lošem stanju.

Glavna poruka je solidarnost, jer od budućnosti protesta zavisi budućnost svih građana Srbije, poručio je Gvozdenović.